Απόφαση υπ’ αριθμ. 7/2014 του Δευτεροβαθμίου Πειθαρχικού Συμβουλίου

ΕΝΩΣΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ Η.Ε.Α.

Ακαδημίας 20, 106 71 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ: 36 75 440 FAX: 36 75 530

ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΟ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Απόφαση υπ’ αριθμ. 7/2014

Περίληψη:

Ύστερα από αυτεπάγγελτη δίωξη του ΠΠΣ, ο συν. Χαράλαμπος Κούτρας, κρίθηκε:

Α) Για την υπόθεση δημοσίευσης φωτογραφίας του νεκρού Μιχάλη Ασλάνη, με ψήφους 3 έναντι 2 πειθαρχικά ελεγκτέος, για αντιδεοντολογική συμπεριφορά Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά μη ελεγκτέο.

Ποινή: Με ψήφους 3 έναντι 2, διατήρηση της πρωτοβάθμιας ποινής, δηλαδή προσωρινή διαγραφή 2 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία πρότεινε την απλή επίπληξη.

Β) Για την υπόθεση δημοσίευσης φωτογραφίας του νεκρού Παύλου Φύσσα, με ψήφους 3 έναντι 2 πειθαρχικά μη ελεγκτέος. Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά ελεγκτέο, κατά το κατηγορητήριο.

==========

Το Δευτεροβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της Ενώσεως Συντακτών

ΗΕΑ, συνήλθε σήμερα Πέμπτη, 4 Δεκεμβρίου 2014, στα επί της οδού Ακαδημίας 20 γραφεία του, υπό την προεδρία της προέδρου Μιμής Τουφεξή και με την παρουσία των τακτικών μελών, Ελένης Τράϊου, Πάνου Τσίρου, Αναστάσιου Κοντογιαννίδη, Βέρας Δαμόφλη, καθώς και της γραμματέως Μαρίας Χριστοφοράτου, προκειμένου να εξετάσει την από 21.07.14 έφεση του συν. Χαράλαμπου Κούτρα κατά της υπ' αριθμ. 5/2014 απόφασης του Πρωτοβαθμίου Πειθαρχικού Συμβουλίου.

Η έφεση ασκήθηκε εμπρόθεσμα και το Συμβούλιο προχώρησε στην αποδεικτική διαδικασία.

Σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ. 11 του Καταστατικού, 1η παράταση δόθηκε στις 09.10.14.

Το Συμβούλιο έχει την προβλεπόμενη από το άρθρο 18 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας των Π.Σ. απαρτία.

Για την υπόθεση αυτή, το ΠΠΣ εξέδωσε την υπ' αριθμ. 5/2014 απόφασή του με την οποία έκρινε:

α) Για την υπόθεση δημοσίευσης φωτογραφίας του νεκρού Μιχάλη Ασλάνη:

Τους συν. Θεμιστοκλή (Θέμος) Αναστασιάδη, Αναστάση Καραμήτσο και Χαράλαμπο Κούτρα, ομόφωνα πειθαρχικά ελεγκτέους, για αντιδεοντολογική συμπεριφορά, επιβάλλοντας τις εξής ποινές:

1. Στο συν. Θέμο Αναστασιάδη με ψήφους 4 έναντι 1, επιβλήθηκε η προσωρινή διαγραφή 12 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία ψήφισε την προσωρινή διαγραφή 15 μηνών.

2. Στο συν. Αναστάσιο Καραμήτσο με ψήφους 3 έναντι 2, επιβλήθηκε η προσωρινή διαγραφή 6 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία ψήφισε την προσωρινή διαγραφή 8 μηνών.

3. Στο συν. Χαράλαμπο Κούτρα με ψήφους 4 έναντι 1, επιβλήθηκε η προσωρινή διαγραφή 2 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία ψήφισε την προσωρινή διαγραφή 5 μηνών.

β) Για την υπόθεση δημοσίευσης φωτογραφίας του νεκρού Παύλου Φύσσα:

Τους συν. θεμιστοκλή Αναστασιάδη, Αναστάση Καραμήτσο και Μπάμπη Κούτρα, κρίθηκαν ομόφωνα πειθαρχικά ελεγκτέοι, για αντιδεοντολογική συμπεριφορά, επιβάλλοντας τις εξής ποινές:

1. Στο συν. θέμο Αναστασιάδη με ψήφους 3 έναντι 2, επιβλήθηκε η προσωρινή διαγραφή 6 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία πρότεινε την προσωρινή διαγραφή 10 μηνών.

2. Στο συν. Αναστάσιο Καραμήτσο με ψήφους 4 έναντι 1, επιβλήθηκε η προσωρινή διαγραφή 4 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία πρότεινε την προσωρινή διαγραφή 6 μηνών.

3. Στο συν. Χαράλαμπο Κούτρα με ψήφους 3 έναντι 2, επιβλήθηκε η προσωρινή διαγραφή 1 μηνός από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Από τη μειοψηφία, ένα μέλος ψήφισε την προσωρινή διαγραφή 3 μηνών, ενώ το άλλο μέλος την προσωρινή διαγραφή 2 μηνών.

Το ΠΠΣ, στην 14η συνεδρίασή του (01.10.13), αποφάσισε την άσκηση πειθαρχικής δίωξης με το εξής σκεπτικό:

«Το ΠΠΣ, αποφάσισε την άσκηση πειθαρχικής δίωξης κατά των συν. Θεμιστοκλή (Θέμου) Αναστασιάδη, Αναστασίου Καραμήτσου και Χαράλαμπου Κούτρα επειδή ως μέλη της διευθυντικής συντακτικής ομάδας της εφημ. «Πρώτο Θέμα», στο Κυριακάτικο έντυπο το τελευταίο του Αυγούστου 2013, καθώς και στις 22.09.13, παραβιάζοντας κάθε έννοια δημοσιογραφικής δεοντολογίας, αλλά και ορθής κοινωνικής συμπεριφοράς και με ευτελές κίνητρο την αύξηση της κυκλοφορίας, προέβαλαν φωτογραφίες:

Α) Του άψυχου σώματος του γνωστού σχεδιαστή μόδας Μιχάλη Ασλάνη, λίγο μετά την ανεύρεσή του στην κατοικία του. Το δημοσίευμα αυτό έγινε στις 30.08.13, αλλά προβλήθηκε και από την ιστοσελίδα της εφημερίδας στις 28.08.13, επικρίθηκε έντονα από την Συντονιστική Επιτροπή των συνεργαζομένων Ενώσεων, η οποία σε σχετική ανακοίνωσή της στις 30.08.13, μεταξύ άλλων, τονίζει:

«Τα Διοικητικά Συμβούλια των Ενώσεων στο χώρο του Τύπου και των ΜΜΕ αισθάνονται την ανάγκη να παρέμβουν, με αφορμή θλιβερά φαινόμενα που παρατηρούνται σχετικά με το θάνατο του Μιχάλη Ασλάνη, όπου η φωτογραφία με τη σορό και το συνακόλουθο ακατάσχετο κουτσομπολιό για το πώς βρέθηκε νεκρός, έγιναν δυστυχώς ανάρπαστα από μια μεγάλη μερίδα του κοινού, αντί να προκαλέσουν οργή και αγανάκτηση.

Στηλιτεύουμε με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο τον από κάθε άποψη απαράδεκτο και αήθη κανιβαλισμό, στον οποίο οδήγησε την τηλεόραση και τις εφημερίδες, η καταναλωτική διαφθορά και η χωρίς κανόνες και όρια σεβασμού οποιασδήποτε αξίας, συναφή δραστηριότητα.

Η δημοσιογραφία χρειάζεται πρωτίστως ήθος για να είναι αποτελεσματική και αδιάβλητη και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης να επιδεικνύουν σεβασμό προς τις κατακτήσεις του πολιτισμού. Η ιδιωτική ζωή του κάθε πολίτη είναι προσωπική του υπόθεση. Είναι σεβαστή και δεν επιτρέπεται να μετατραπεί σε δημόσιο θέαμα.

Οι Ενώσεις έχουν θεσπίσει κανόνες δεοντολογίας και υπάρχουν τα αρμόδια όργανα για την εφαρμογή τους. Αλλά και το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης έχει καθήκον και υποχρέωση να επιβάλλει την τήρηση στοιχειωδών κανόνων.

Πρωτοστατήσαμε σε όλους τους αγώνες για την ελευθερία της έκφρασης και θα συνεχίζουμε και στο μέλλον να αγωνιζόμαστε για αυτήν. Παράλληλα, όμως, οι Ενώσεις μας δεν θα πάψουν να παλεύουν για έναν Τύπο, ένα ραδιόφωνο και μια τηλεόραση που να μη ρυπαίνουν την κοινωνία μας.

Η Συντονιστική Επιτροπή των Συνεργαζόμενων Ενώσεων στο χώρο του Τύπου:

• Καταδικάζει απερίφραστα τους τυμβωρύχους των ΜΜΕ, που στο όνομα της αναγνωσιμότητας και της θεαματικότητας, θάβουν την ίδια τη δημοσιογραφία και

• Καλεί τα πειθαρχικά όργανα των Ενώσεων να συνεδριάσουν προκειμένου να αποδοθούν ευθύνες για την παραβίαση του κώδικα δημοσιογραφικής δεοντολογίας».

Παραβίαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α', στ' και θ' του Καταστατικού και του άρθρου 2, παρ. ε' του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας.

Β) Στις 22.09.13 φωτογραφία που απεικονίζει τις τελευταίες στιγμές του Παύλου Φύσσα που δολοφονήθηκε από άτομο συνδεόμενο με την «Χρυσή Αυγή». Στη δημοσίευση αυτή προέβησαν αγνοώντας την από 21.09.13 ανακοίνωση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΣΗΕΑ, καθώς και την έκκληση της οικογένειας του τραγικού θύματος, επιδεικνύοντας επιπλέον προκλητική αναλγησία. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ, στην από 21.09.13 ανακοίνωσή του, τονίζει:

«Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ καταγγέλλει τη δημοσίευση στο κυριακάτικο πρωτοσέλιδο της εφημερίδας «ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ», φωτογραφίας του δολοφονημένου Παύλου Φύσσα λίγο πριν ξεψυχήσει.

Η δημοσίευση αυτή όχι μόνο δεν εξυπηρετεί τις ανάγκες της ενημέρωσης, αλλά, αντιθέτως, προσβάλλει κατάφωρα τους κανόνες δεοντολογίας του επαγγέλματος και τις πανανθρώπινες αξίες.

Υπενθυμίζουμε, για άλλη μια φορά, ότι ο σεβασμός της προσωπικότητας του ατόμου, η διακριτικότητα και η ευαισθησία καθώς και ο σεβασμός τόσο του νεκρού όσο και των πενθούντων συγγενών και φίλων είναι πρωταρχική υποχρέωση του δημοσιογράφου (άρθρο 2 Αρχών Δεοντολογίας του Δημοσιογραφικού Επαγγέλματος).

Η δημοσιογραφία για να δικαιώνει το ρόλο της οφείλει να μην υποκύπτει στην ευκολία και στον εντυπωσιασμό. Αντιθέτως, πρέπει να είναι αποκαλυπτική και να ξεσκεπάζει τους σκοτεινούς κύκλους και τα σχέδια που εξυφαίνουν. Οι Έλληνες δημοσιογράφοι, όπου κι αν εργάζονται, μέσα στις αντίξοες συνθήκες που βιώνει η χώρα μας και οι ίδιοι, λόγω της

παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, οφείλουν με νηφαλιότητα να ασκούν ερευνητική δημοσιογραφία. Να αποκαλύψουν στον ελληνικό λαό το πραγματικό πρόσωπο της «Χρυσής Αυγής», καθώς και ότι παραμένει μία ναζιστική οργάνωση, η οποία έχει ενδυθεί τον μανδύα του κοινοβουλευτικού κόμματος.

Η ΕΣΗΕΑ καλεί τους συναδέλφους να μην φοβηθούν τις απειλές αλλά να δικαιώσουν την αποστολή τους και το ρόλο τους, εμμένοντας σθεναρά στις επάλξεις της ελευθεροτυπίας».

Παραβίαση, κατ' εξακολούθηση, του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α', στ' και θ' του Καταστατικού και του άρθρου 2, παρ. ε' του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας».

Οι συν. θεμιστοκλής (θέμος) Αναστασιάδης και Αναστάσης Καραμήτσος, δεν υπέβαλαν εφέσεις κατά της παραπάνω απόφασης και η απόφαση ως προς αυτούς κατέστη τελεσίδικη.

Στην έφεσή του, ο εφεσιβάλλων συν. Χαράλαμπος Κούτρας, μεταξύ άλλων, υποστήριξε:

«θεωρώ ότι η απόφαση του ΠΠΣ με αδικεί ως δημοσιογράφο και ως εκπρόσωπο του «Πρώτου θέματος» στη συγκεκριμένη υπόθεση, γιατί πιστεύω ότι ούτε το Καταστατικό της ΕΣΗΕΑ έχουμε παραβιάσει ούτε τον Κώδικα Δεοντολογίας.

…

Όσον αφορά το πρώτο σκέλος της κατηγορίας που έχει να κάνει με δημοσίευση της φωτογραφίας της δολοφονίας Φύσσα, επιλέξαμε να τη δημοσιεύσουμε γιατί τη θεωρούμε πολιτικά και ιστορικά ένα αντιφασιστικό ντοκουμέντο και στόχος της δημοσιοποίησης ήταν ακριβώς η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης σ' αυτό το ζήτημα.

Άλλωστε, υπάρχει το ιστορικό προηγούμενο, τόσο στον ελληνικό όσο και στον ξένο Τύπο, της δημοσιοποίησης αναλόγων φωτογραφιών, όταν αυτές δεν έχουν να κάνουν απλώς με τη δολοφονία ενός ανθρώπου, αλλά με γεγονότα τεράστιας πολιτικής, κοινωνικής και εθνικής σημασίας. Ενδεικτικά θυμίζω

πρωτοσέλιδες φωτογραφίες του νεκρού βουλευτή Λαμπράκη σε εφημερίδες με μακρά δημοκρατική πορεία ή φωτογραφίες του Τσουτσουβή ή του Παναγούλη την πρωτομαγιά του 1975.

Επίσης, στο σκεπτικό της απόφασης του ΠΠΣ, αναφέρεται ότι αγνοήσαμε την ανακοίνωση του ΔΣ της ΕΣΗΕΑ για το θέμα αυτό. Η αλήθεια είναι ότι δεν την αγνοήσαμε και δεν ήταν στις προθέσεις μας να την αγνοήσουμε, αλλά η ανακοίνωση εκδόθηκε με αφορμή ακριβώς τη δημοσίευση της φωτογραφίας και το πρωτοσέλιδο της εφημερίδας αναρτήθηκε στο διαδίκτυο, δηλαδή η εφημερίδα τυπώθηκε την προηγούμενη μέρα, αναρτήθηκε το πρωτοσέλιδο, εκδόθηκε η ανακοίνωση της ΕΣΗΕΑ και την επομένη κυκλοφόρησε η εφημερίδα.

Όσον αφορά τη δεύτερη κατηγορία, που έχει να κάνει με τη δημοσίευση της φωτογραφίας του νεκρού σχεδιαστή μόδας Ασλάνη, η οποία αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα “protothema.gr”, η θέση μου είναι η εξής: Λόγω της φύσης του Μέσου δηλαδή της ταχύτητας και της αμεσότητας, ο έλεγχος της ύλης δεν είναι πάντα αρκετά συντονισμένος, με αποτέλεσμα να γίνονται λανθασμένες επιλογές. Η φωτογραφία αναρτήθηκε με πρωτοβουλία του αρχισυντάκτη βάρδιας κι όταν έγινε αντιληπτή από την υπόλοιπη συντακτική ομάδα «κατέβηκε», στη συνέχεια διεγράφη και από το αρχείο της ιστοσελίδας.

Ωστόσο, θέλουμε να παρέχουμε κι εγώ και η υπόλοιπη συντακτική ομάδα την «κάλυψή» μας στο συνάδελφο, διατυπώνοντας την άποψη ότι ναι μεν ήταν μια λάθος επιλογή αλλά λειτούργησε και αποφάσισε στο πλαίσιο μιας ευρύτερης αντίληψης ότι για τα ΜΜΕ ο «θάνατος» δεν αποτελεί ταμπού.

Αυτό ισχύει μόνο στην περίπτωση κατά την οποία μια ανάλογη φωτογραφία με αυτή που δημοσιεύθηκε, συνδέεται με μείζονα θέματα που αφορούν το κοινωνικό σύνολο και τα προβλήματά του. Είναι γνωστό ότι η αυτοκτονία Ασλάνη είχε ως αίτιο την οικονομική καταστροφή του λόγω της κρίσης και άρα υπήρχε ένα ισχυρό μήνυμα για τους πολίτες και την κοινωνία. Άλλωστε, και σ’ αυτή την περίπτωση και στον ελληνικό και στο ξένο Τύπο,

έχουμε δημοσιοποίηση φωτογραφιών-σοκ για θέματα ευρύτερης σημασίας, όπως και νεκροί οικονομικοί μετανάστες στη Λαμπεντούζα της Ιταλίας, στην Ισπανία και μερικές φορές και στη χώρα μας.

Όταν έχεις να περιγράψεις καταστάσεις όπως η απειλή του ναζισμού, η φρίκη του πολέμου ή η κατάχρηση εξουσίας, πιστεύω γενικότερα ότι οι φωτογραφίες που να δείχνουν το σοκ του θανάτου μπορούν να δημοσιοποιηθούν».

Ο μάρτυρας του εφεσιβάλλοντος, συν. Γρηγόρης Τζιοβάρας, μεταξύ άλλων είπε:

«…Η εκτίμησή μου είναι ότι η δημοσίευση της φωτογραφίας με τον δολοφονηθέντα Παύλο Φύσσα, δεν παραβιάζει επ' ουδενί τον Κώδικα Δεοντολογίας. Στην επίμαχη δημοσίευση εξαντλήθηκε και η διακριτικότητα και η ευαισθησία που επιβάλλει ο Κώδικας. Η φωτογραφία αποτελεί ιστορικό ντοκουμένο, το οποίο κατά την εκτίμησή μου, λειτουργεί και ως εγερτήριο σάλπισμα κατά του φασισμού.

Ερ.: Μετά τη δημοσίευση της φωτογραφίας, είχατε κάποια ενόχληση από την οικογένεια Φύσσα ή το δικηγόρο της ή διαμαρτυρία για αυτή τη δημοσίευση; Αν ναι, τι κάνατε;

Απ.: Απ' όσο έχω υπόψη μου, εκ των υστέρων δεν υπήρξε καμία ενόχληση, παρόλο που είναι αλήθεια ότι προτού να κυκλοφορήσει η εφημερίδα, οι νομικοί παραστάτες της οικογένεια, τις μεσημβρινές ώρες της 21ης Σεπτεμβρίου (ημέρα Σάββατο), είχαν διαμαρτυρηθεί, χωρίς προφανώς και για αντικειμενικούς λόγους να έχουν υπόψη τους το πρωτοσέλιδο της εφημερίδας.

Πρέπει να προσθέσω εδώ ότι της ανακοίνωσης που εξέδωσαν οι δικηγόροι της οικογένειας του Φύσσα, είχε προηγηθεί στο διαδίκτυο μια καμπάνια, η οποία παρουσίαζε χωρίς στοιχεία, αφού δεν είχαν υπόψη τους το συγκεκριμένο πρωτοσέλιδο της δημοσίευσης, ως ασύμμετρη απειλή κατά της οικογένειας, κάτι ωστόσο που εκτιμώ ότι δεν ανταποκρίνεται στα πράγματα, πολύ περισσότερο που τις μέρες που ακολούθησαν τη δολοφονία, η

οικογένεια Φύσσα είχε προβεί σε δημόσια έκκληση για να δοθούν στη δημοσιότητα στοιχεία που αφορούσαν στον τρόπο που εκτυλίχθηκαν τα γεγονότα και οδήγησαν στη δολοφονία του παιδιού τους.

Ερ.: Γνωρίζετε το τι συζητήθηκε και πως αποφασίσθηκε η δημοσίευση της φωτογραφίας στην εφημερίδα…;

Απ.: Από όσο γνωρίζω, καθώς συμμετείχα σε ένα μέρος της σύσκεψης των επιτελών της εφημερίδας, η επίμαχη δημοσίευση έγινε επειδή θεωρήθηκε ότι η φωτογραφία αποτελούσε ντοκουμέντο, ανάλογο με αντίστοιχα που πολλές φορές τα Μέσα Ενημέρωσης δημοσιεύουν. Θα μπορούσα να παραθέσω πολλά παραδείγματα παλαιότερα και πρόσφατα, όπως επί παραδείγματι η δημοσίευση των αποκεφαλισμών από τους Τζιχαντιστές, που είδαν το φως στα Μέσα όλου του πλανήτη, χωρίς κανένας να εγείρει θέμα προσβολής.

Ερ.: Εσείς προσωπικά αν ανήκατε στην οικογένεια ή τους φίλους του Φύσσα, πως θα νιώθατε αν βλέπατε τη φωτογραφία ενός φίλου σας, αδερφού σας, παιδιού σας να ξεψυχά;

Απ.: Κατανοώ το συγκλονισμό της οικογένειας από αυτή καθ’ εαυτή τη δολοφονία και μάλιστα μ’ αυτόν τον απεχθή τρόπο, αλλά δεν θεωρώ ότι η συγκεκριμένη δημοσίευση πρόσθεσε κάτι στο αναμφισβήτητο πένθος που δικαιολογημένα αισθάνθηκε ή θα αισθανόμουν ο ίδιος σε μια αντίστοιχη περίπτωση.

…

Σχετικά με την υπόθεση Ασλάνη:

Η υπόθεση αυτή είναι εντελώς διαφορετική από την προηγούμενη. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, αναρτήθηκε για λίγα λεπτά, απ’ όσο έχω υπόψη μου, μια φωτογραφία με τον αυτόχειρα, η οποία αποσύρθηκε, καθώς με ψυχραιμότερες σκέψεις των αρμοδίων του ιστοτόπου “protothema.gr”, εκτιμήθηκε ότι δεν προσέφερε στη δημοσιογραφική παρουσίαση του θέματος.

…

Ερ.: Ζητείται η άποψη του κ. Κούτρα για τη δημοσίευση ντοκουμέντων κλπ στον ιστότοπο;

Απ.: Ως διευθυντής έχει την εποπτεία και του ιστότοπου. Ωστόσο, στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν είχε εμπλοκή στη δημοσίευση, καθότι ήταν πρωτοβουλία των αρχισυντακτών, οι οποίοι λειτουργώντας εν θερμώ, και υπό την πίεση των γεγονότων, προέβησαν σ' αυτή την ανάρτηση χωρίς προηγούμενη συνεννόηση με τη διεύθυνση, η οποία όταν αντελήφθη ότι δεν υπήρξε δημοσιογραφικός λόγος που να δικαιολογεί την δημοσίευση, ζήτησε την άμεση απόσυρσή της, κάτι που και έγινε.

Ερ.: Ποιος συγκεκριμένα έδωσε την εντολή να αποσυρθεί η φωτογραφία από τον ιστότοπο;

Απ.: Απ' όσο έχω υπόψη μου, ο διευθυντής κ. Κούτρας.

…».

Στην απολογία του ο εφεσιβάλλων συν. Χαράλαμπος Κούτρας μεταξύ άλλων, ανέφερε:

«…

Α. Σε σχέση με την δημοσίευση της φωτογραφίας του Π. Φύσσα, επιθυμώ να σας εκθέσω τα ακόλουθα:

1. θεωρώ ότι σε καμία περίπτωση δεν παραβίασα ούτε το τυπικό, ούτε το ουσιαστικό σκέλος του Καταστατικού της ΕΣΗΕΑ και του Κώδικα Δεοντολογίας. Η φωτογραφία του Π. Φύσσα που δημοσιεύσαμε, αποτελεί ιστορικό ντοκουμέντο μείζονος πολιτικής και εθνικής σημασίας.

2. Στόχος της δημοσίευσης ήταν η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, τη στιγμή που το φαινόμενο της Χρυσής Αυγής, είχε πάρει επικίνδυνες διαστάσεις, όπως έχουμε διαπιστώσει όλοι μας. Επιχειρήσαμε να αφυπνίσουμε τους πολίτες για τον ολέθριο κίνδυνο από το νεοναζιστικό μόρφωμα που απειλεί τις ελευθερίες

και τη ζωή των ανθρώπων, αλλά και το δημοκρατικό μας πολίτευμα.

3. Η δημοσιοποίηση της φωτογραφίας, την οποία συνόδευε σχετικό κείμενο, πολλαπλασιάζει το μήνυμα κατά του φασισμού, το κάνει πιο ισχυρό. Πιστεύω πως σε αυτές τις περιπτώσεις όχι μόνο επιτρέπεται η δημοσιοποίηση φωτογραφιών, αλλά επιβάλλεται κιόλας. Λειτουργεί υπέρ της κοινωνίας και όχι εναντίον της, γιατί το μείζον είναι η απειλή του ναζισμού και της βίας.

4. Παραθέτω ιστορικά παραδείγματα άλλων εφημερίδων στην Ελλάδα και το εξωτερικό που δημοσιεύθηκαν ανάλογα ντοκουμέντα με προφανή σκοπό και στόχο να περιγράψουν την βαρβαρότητα, τη βία, το παρακράτος, την κατάχρηση εξουσίας. (π.χ. Γρηγόρη Λαμπράκη, Τζων Κένεντι, Αλέξανδρου Παναγούλη, Μιχάλη Καλτέζα).

5. Είναι ενδεικτικό πως και το ΠΠΣ στο σκεπτικό της απόφασης του αποδέχεται ότι: “Η δολοφονία του Παύλου Φύσσα είναι έγκλημα με πολιτικό χαρακτήρα: Και σε ανάλογες περιπτώσεις έχει συμβεί πολλές φορές στο παρελθόν η δημοσίευση αντίστοιχων φωτογραφιών (π.χ. Γρ. Λαμπράκη, Τζ. Κένεντυ κλπ) όπως ο τρίτος των εγκαλουμένων βάσιμα ισχυρίζεται”.

6. Δεν είναι ακριβές ότι αγνοήσαμε την ανακοίνωση του ΔΣ της ΕΣΗΕΑ για το θέμα, όπως και την έκκληση της οικογένειας του νεκρού, όπως αναφέρεται στο σκεπτικό της απόφασης του ΠΠΣ: «Όμως στην προκείμενη περίπτωση, εντελώς διάφορη ως προς τα δεδομένα, οι εγκαλούμενοι παραγνώρισαν τόσο την σχετική ως άνω ανακοίνωση του ΔΣ της ΕΣΗΕΑ, όσο και την έκκληση της οικογένειας του τραγικού θύματος που καταγγέλλει την αντίθετη συμπεριφορά ως «κατάφωρη και χυδαία προσβολή μνήμης νεκρού». Η αλήθεια είναι πώς τόσο η ανακοίνωση της ΕΣΗΕΑ, όσο και η ανακοίνωση της οικογένειας, ακολούθησαν την δημοσίευση της φωτογραφίας και δεν προηγήθηκαν αυτής, όπως μπορείτε να διαπιστώσετε από τις ημερομηνίες και τις ώρες έκδοσης.

7. Είχε προηγηθεί η έκκληση της οικογένειας προς την Αστυνομία να δοθούν στη δημοσιότητα τα ντοκουμέντα (βίντεο και

φωτογραφίες) που θα έδειχναν τι ακριβώς συνέβη. Υπενθυμίζω ότι υπήρχαν φήμες για βίντεο ή φωτογραφίες που έδειχναν την στιγμή της δολοφονίας, κάτι που τελικά δεν επιβεβαιώθηκε.

8. Αυτή καθ' εαυτή η φωτογραφία πιστεύω ότι δεν αποτελεί "χυδαία προσβολή μνήμης νεκρού". Δεν δείχνει αίμα, ούτε κατακρεουργημένους ανθρώπους. Αντίθετα είναι μια φωτογραφία του ζωντανού (ακόμη) Φύσσα, στην αγκαλιά της συντρόφου του, ικανή να ευαισθητοποιήσει την κοινωνία κατά του φασισμού, αλλά όχι να την σοκάρει με το αίμα.

9. Λίγες ημέρες μετά τη δημοσίευση της φωτογραφίας το πρώτο βραβείο της Unicef, πήρε η φωτογραφία με ένα βαριά τραυματισμένο κοριτσάκι από βόμβα στη Συρία και η οποία αποτελεί γροθιά στο στομάχι για το απάνθρωπο πρόσωπο του πολέμου.

10. Δεν είναι ακριβές ότι η φωτογραφία δημοσιεύθηκε για λόγους αύξησης της κυκλοφορίας. Η εντύπωση ότι οι "φωτογραφίες με αίμα" ανεβάζουν τις κυκλοφορίες είναι μύθος. Ακόμη και αν γίνει σε μερικές, ελάχιστες περιπτώσεις, το τίμημα που πληρώνει μεσοπρόθεσμα το έντυπο είναι δυσανάλογο του κέρδους. Άλλωστε και στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν καταγράφηκε αύξηση της κυκλοφορίας.

Β. Όσον αφορά την δημοσίευση της φωτογραφίας του Μιχάλη Ασλάνη στην ιστοσελίδα "protothema.gr":

1. Πρόκειται για λάθος εκτίμηση από τον αρχισυντάκτη ροής ειδήσεων, οποίος λόγω της φύσης του μέσου δεν είχε το χρόνο επανεκτίμησης του υλικού και συνεννόησης μαζί μου ή με τους εκδότες. Μετά από λίγα λεπτά που το αντιληφθήκαμε, δώσαμε άμεση εντολή να κατέβει και να σβηστεί ακόμα και από το back up, πράγμα που έγινε. Άλλωστε για αυτό το λόγο δεν υπάρχει στον "αέρα" η συγκεκριμένη ανάρτηση.

2. Θεωρώ, ωστόσο, δικαιολογημένο το λάθος του αρχισυντάκτη ροής. Προσμέτρησε και την αποδεκτή από πολλούς συναδέλφους μας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, άποψη ότι το θέμα του θανάτου

και της απεικόνισής του στον Τύπο, υπό ειδικές συνθήκες και για θέματα βαρύνουσας σημασίας δεν αποτελεί ταμπού. Το θέμα Ασλάνη έχει αυτή την παράμετρο, γιατί αποτελεί ένα από τα πολλά θύματα που είχε η οικονομική κρίση στην Ελλάδα.

3. Ασφαλώς αποτελεί λάθος η δημοσίευση της φωτογραφίας, αλλά δεν συμφωνώ με την γενική άποψη που διατυπώνεται στο σκεπτικό του ΠΠΣ ότι πρέπει να δημοσιεύεται " η είδηση που δίνει το μήνυμα", αλλά όχι η "εικόνα". Η φωτογραφία αποτελεί πολλές φορές αναπόσπαστο κομμάτι μιας είδησης και δεν μπορεί να παραβλέπουμε έναν από τους βασικούς κανόνες της ενημέρωσης "μια φωτογραφία ίσον με χίλιες λέξεις"».

Το ΔΠΣ, αφού έλαβε υπόψη τη μαρτυρική κατάθεση, την απολογία του εφεσιβάλλοντος και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, έκρινε ότι:

Το ΔΠΣ, ως προς τη δημοσίευση της φωτογραφίας του πτώματος του σχεδιαστή μόδας Μιχάλη Ασλάνη, έκρινε κατά πλειοψηφία (3-2) ότι παραβιάστηκε η δημοσιογραφική δεοντολογία. θεώρησε ότι ο συν. Χαρ. Κούτρας είναι υπεύθυνος και δεν δέχθηκε τον ισχυρισμό του ότι την ευθύνη για την ανάρτηση της φωτογραφίας στην ιστοσελίδα "protothema.gr" την είχε ο αρχισυντάκτης ροής ειδήσεων και ότι λίγο αργότερα η φωτογραφία κατέβηκε.

Η μειοψηφία έκρινε ότι ο συν. Κούτρας ήταν πειθαρχικά μη ελεγκτέος, διότι όταν περιήλθε στην αντίληψή του το λάθος των συντακτών της ιστοσελίδας, έδωσε εντολή να αποσυρθεί αμέσως η φωτογραφία και πήρε την ευθύνη για το λάθος, χωρίς να υποδείξει τους υπευθύνους.

Το ΔΠΣ, ως προς τη δημοσίευση της φωτογραφίας του δολοφονημένου Παύλου Φύσσα, επισημαίνει κατά πλειοψηφία (3-2) ότι παρά το γεγονός ότι θα μπορούσε να αποτελέσει ασέβεια προς τον εκλιπόντα και την οικογένεια του, δεν έγινε με δόλο από την πλευρά του Χαρ. Κούτρα. Η πλειοψηφία του Συμβουλίου έκρινε ότι η δημοσίευση της φωτογραφίας αποσκοπούσε στην ενημέρωση

των αναγνωστών της εφημερίδας για τη δολοφονική δράση της «Χρυσής Αυγής». Δέχτηκε το επιχείρημα του συν. Κούτρα ότι η φωτογραφία αποτελεί ιστορικό τεκμήριο και ότι δημοσιεύσεις φωτογραφιών ιστορικών προσώπων αμέσως μετά τη δολοφονία τους ή τη μοιραία δολοφονική επίθεση εναντίον τους έχουν γίνει και στο παρελθόν π.χ. του Γρ. Λαμπράκη.

Η μειοψηφία του ΔΠΣ υποστήριξε:

Η άποψη ότι η δημοσίευση είχε στόχο την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης για το επικίνδυνο φαινόμενο της «Χρυσής Αυγής», έρχεται σε πλήρη αντίθεση με άλλα δημοσιεύματα της εφημερίδας τα οποία προέβαλαν τα μέλη της «Χρυσής Αυγής».

Να σημειωθεί ότι η οικογένεια του θύματος, δήλωσε ότι η φωτογραφία την ώρα που ο Π. Φύσσας ξεψυχούσε, δεν προσθέτει κανένα στοιχείο στην εξιχνίαση της δολοφονίας.

Κατόπιν αυτών, ο εφεσιβάλλων συν. Χαράλαμπος Κούτρας:

Α) Για την υπόθεση δημοσίευσης φωτογραφίας του νεκρού Μιχάλη Ασλάνη:

Έγινε τυπικά δεκτή η από 21.07.14 έφεσή του, αλλά απορρίπτεται στην ουσία της. Ως εκ τούτου, επικυρώνεται η πρωτοβάθμια απόφαση.

Με ψήφους 3 έναντι 2 κρίθηκε πειθαρχικά ελεγκτέος, για παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α’, στ’ και θ’ του Καταστατικού και του άρθρου 2, παρ. ε’ του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας. Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά μη ελεγκτέο.

Ως προς την ποινή, με ψήφους 3 έναντι 2, διατηρείται η πρωτοβάθμια ποινή της προσωρινής διαγραφής 2 μηνών από τα μητρώα της ΕΣΗΕΑ. Η μειοψηφία πρότεινε την απλή επίπληξη.

Β) Για την υπόθεση δημοσίευσης φωτογραφίας του νεκρού Παύλου Φύσσα:

Κάνει τυπικά δεκτή την από 21.07.14 έφεση και την δέχεται ως

προς το ουσιαστικό της μέρος.

Με ψήφους 3 έναντι 2 κρίθηκε πειθαρχικά μη ελεγκτέος. Η μειοψηφία τον έκρινε πειθαρχικά ελεγκτέο, κατά το κατηγορητήριο.

Η απόφαση καθαρογράφηκε την Πέμπτη, 05.02.15.

Η πρόεδρος

Η γραμματέας

Μιμή Τουφεξή

Μαρία Χριστοφοράτου